

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Verkkolaskutuksen kustannukset yritykselle

Ristola, Juha

2015 Leppävaara

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Leppävaara

Verkkolaskutuksen kustannukset yritykselle

Juha Ristola
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2015

Ristola, Juha

Verkkolaskutuksen kustannukset yritykselle

Vuosi 2015 Sivumäärä 28

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tutkia verkkolaskutuksen kustannuksia, selvittää edullisin verkkolaskuoperaattori sekä selvittää lukijalle verkkolaskutusta. Tutkimusosuutena on verkkolaskutuksen kustannusten tutkiminen. Tämä toteutettiin vertailemalla kuuden Suomessa toimivan verkkolaskuoperaattorin sekä neljän pankin verkkolaskupalveluun liittyviä hintoja.

Teoreettisessa viitekehyksessä käsitellään verkkolaskutusta yleisesti, sen nykytilaa Suomessa ja maailmalla. Lisäksi käsitellään verkkolaskun hyötyjä, siihen siirtymistä, verkkolaskuoperaattoreita ja -standardeja. Teoriaosuudessa lähdemateriaaleina on käytetty Internet-lähteitä, lehtiartikkeleita, tutkimuksia ja alan kirjallisuutta.

Opinnäytetyön tutkimus on kvantitatiivinen tutkimus. Tutkimus on tehty tiedonkeruumenetelmällä. Kerätyn tiedon pohjalta on koottu kolme vertailutaulukkoa verkkolaskun kustannuksiin liittyen. Tutkimuksen tulokset osoittivat verkkolaskuoperaattoreiden hintojen erot. Edullisin operaattori oli Maventa ja pankeista edullisimmat palveluntarjoajat olivat Aktia ja Handelsbanken. Tulosten pohjalta tehtiin johtopäätöksiä verkkolaskuoperaattorin valitsemiseen.

Ristola, Juha

The costs of electronic invoicing for a company

Year	2015	Pages	28
------	------	-------	----

The aim of this thesis project was to research the costs of electronic invoicing for a company, and to find out the most inexpensive operator and clarify the subject for the reader. The research was carried out by comparing six Finnish operators and the prices offered by four banks regarding e-invoicing.

The theoretical section of this thesis deals with e-invoicing in general, including the present state of e-invoicing in Finland and elsewhere, the benefits of e-invoicing, the process of transitioning to e-invoicing along with operators and standards. Literature was drawn from online and printed sources, including articles and published research.

A quantitative research approach was taken during the study. On the basis of the collected data three charts comparing e-invoicing were drawn up. The results of the study indicate differences in the costs of the operators. The most inexpensive operator was Maventa whereas Aktia and Handelsbanken were the most affordable of the banks. Based on the results conclusions were made about selecting an operator.

Keywords: electronic invoicing, e-invoicing, operator

Sanasto ja lyhenteet

EDI	Electronic Data Interchange, sähköinen tiedonsiirto, joka on kehitetty ennen verkkolaskua ja perustuu kahden organisaation välisten hankintasanomien sähköistämiseen ja niiden automaattiseen käyttöön. Synonyymi suomalaiselle termille OVT. (Kurki ym. 2011, 71)
E-lasku	Pankkien kehittämä verkkolasku kuluttajille.
Finvoice	Suomalaisten pankkien määrittelemä esittämistapa verkkolaskulle. (Kurki ym. 2011, 71)
IBAN	International Bank Account Number - kansainvälinen pankkitilinumero, jota on käytettävä SEPA-maksuissa yhdessä pankin yksilöivän BIC-tunnuksen kanssa. (Kurki ym. 2011, 73)
OVT	Organisaatioiden välinen tiedonsiirto, katso EDI. (Kurki ym. 2011, 72)
SEPA	Single Euro Payments Area, yhtenäinen euromaksualue.
Sähköinen lasku	Sähköisessä muodossa olevan laskun yleisnimitys, joka sisältää verkkolaskut, EDI-laskut ja sähköpostilaskut. (Kurki ym. 2011, 73)
Verkkolasku	Sähköisessä muodossa lähetettävä ja vastaanotettava lasku, jossa laskutustiedot siirtyvät sähköisesti myyjän taloushallinnon järjestelmästä ostajan järjestelmään. (Kurki ym. 2011, 73)
XML	eXtensible Markup language tarkoittaa laajenevaa merkkäuskieltä, jolla kuvataan tiedon rakenne ja joka toimii useiden standardien, kuten Finvoicen perustana. (Kurki ym. 2011, 73)

Sisällys

1	Johdanto.....	7
2	Verkkolaskutus.....	7
2.1	Verkkolaskutus Suomessa ja maailmalla	8
2.2	Verkkolaskutuksen hyödyt	9
2.2.1	Kustannushyödyt.....	11
2.2.2	Ympäristölliset hyödyt	12
2.3	Verkkolaskutukseen siirtyminen	12
2.4	Verkkolaskuoperaattorit	13
2.5	Verkkolaskustandardit.....	13
2.6	E-lasku	15
3	Osto- ja myyntilaskutus.....	15
3.1	Ostolaskutus.....	15
3.2	Myyntilaskutus	16
4	Tutkimus.....	17
4.1	Tutkimuksen toteutus	17
4.2	Tutkimuksen tulokset.....	20
4.3	Verkkolaskuoperaattorin valinta	21
5	Yhteenveto	22
	Lähteet	24
	Kuvat	26
	Kuviot	27
	Taulukot	28

1 Johdanto

Verkkolaskutus on osa sähköistä taloushallintoa. Verkkolaskutuksen hyödyillä voidaan tehostaa yrityksen toimintaa ja taloushallintoa, vähentää laskutuksen kustannuksia ja virheiden määrää. Laskujen lähetys tehostuu ja laskutusmuoto on ekologisempaa, koska laskuja ei tulosteta paperille missään vaiheessa.

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia verkkolaskutuksen kustannuksia, selvittää tämän pohjalta edullisin verkkolaskuoperaattori sekä selvittää lukijalle verkkolaskutusta. Valitsin aiheen, koska kyseessä on mielenkiintoinen ja ajankohtainen taloushallinnon aihe. Monet yritykset ovat joko siirtyneet tai siirtymässä verkkolaskutukseen. Samalla verkkolasku on vain pieni osa koko sähköistä taloushallintoa. Kaikki toiminnot ovat sähköistymässä, mikä on osaltaan mielenkiintoinen prosessi.

Tutkimusosuutena on verkkolaskutuksen kustannusten tutkiminen. Tämä toteutettiin vertailemalla kuuden Suomessa toimivien verkkolaskuoperaattorien sekä neljän pankkien verkkolaskupalveluun liittyviä hintoja. Tutkimuksen ja sen tulosten pohjalta luotiin johtopäätöksiä verkkolaskuoperaattorin valitsemiseen.

Teoreettisessa viitekehyksessä käsitellään verkkolaskutusta yleisesti, sen nykytilaa Suomessa ja maailmalla. Lisäksi käsitellään verkkolaskun hyötyjä, siihen siirtymistä, verkkolaskuoperaattoreita ja -standardeja. Teoriaosuudessa lähdemateriaaleina on käytetty Internet-lähteitä, lehtiartikkeleita, tutkimuksia ja alan kirjallisuutta.

2 Verkkolaskutus

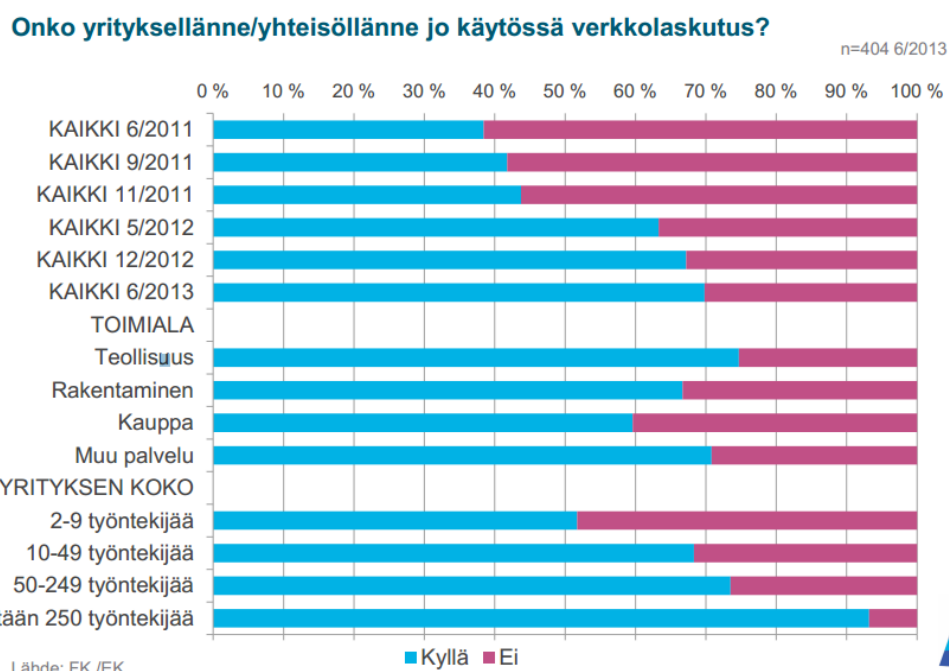
Verkkolaskutus tarkoittaa laskujen lähettämistä verkkolaskuina asiakkaille ja niiden vastaanottamista tavarantoimittajilta. Verkkolasku on sähköinen lasku, joka voidaan välittää automaattisesti laskuttajan verkkolaskujärjestelmästä laskun saajan järjestelmään. Kaikki tiedot ovat käsiteltävissä automaattisesti ilman manuaalista työtä. Tietokentät sisältävät verkkolaskussa samat tiedot kuin paperilaskussa, minkä lisäksi tiedoista voidaan myös muodostaa paperilaskun kaltainen kuva, jonka voi haluttaessa tulostaa paperille. Verkkolaskutus vaatii sopimuksen verkkolaskupalveluntarjoajan eli pankin tai operaattorin kanssa laskujen välittämiseksi. (Suomen Yrittäjät 2009.)

Verkkolaskusta käytetään usein nimitystä sähköinen lasku, mutta kyseessä ei periaatteessa ole sama asia. Kun sähköinen lasku lähetetään sähköpostitse, joutuu vastaanottaja turvautumaan perinteisiin menetelmiin laskun maksamisessa ja arkistoisissa. Verkkolasku taas säilyttää

laskutusprosessin konekielisenä. Näin saavutetaan sekä ajallista, että taloudellista säästöä, josta hyötyvät niin laskun lähettäjä kuin vastaanottajakin. Tarkemmin verkkolaskun eduista kerrotaan myöhemmin. (Yrityssuomi 2012.)

2.1 Verkkolaskutus Suomessa ja maailmalla

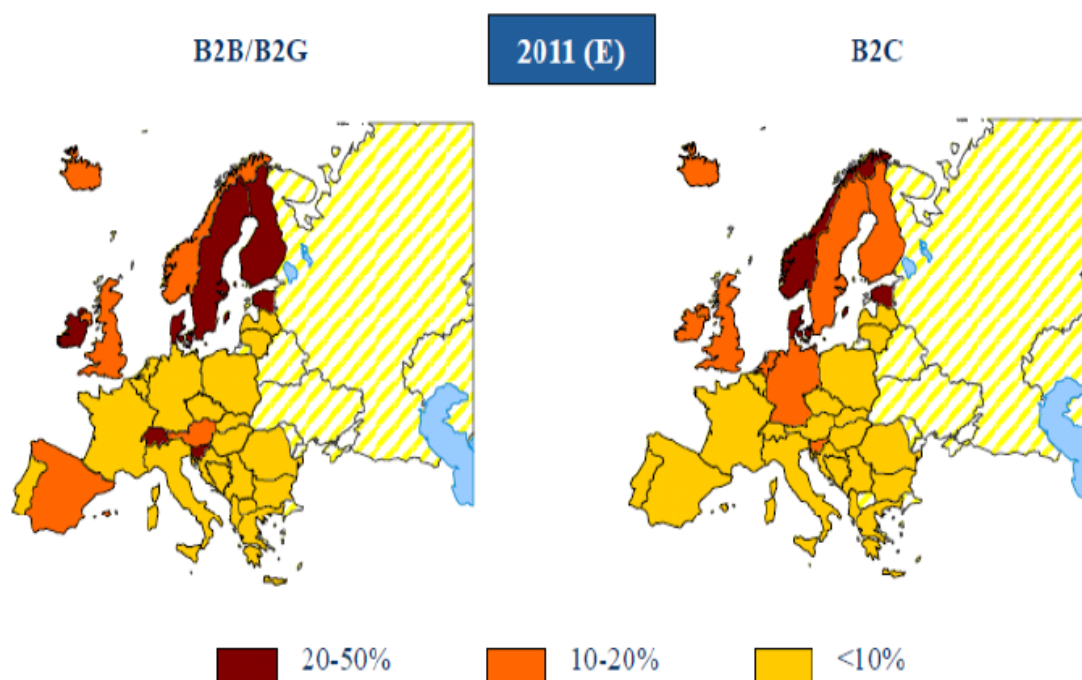
Verkkolaskutus on otettu käyttöön kiihtyvällä tahdilla. Vielä vuonna 2011 verkkolaskutus oli käytössä noin 40 prosentilla kaikista yrityksistä, kun taas vuoden 2013 puolella verkkolaskutus oli käytössä jo 70 prosentissa yrityksistä. Verkkolaskun käyttöön vaikuttava tekijä on yrityksen koko. Verkkolaskutus on yleisempää suurissa yrityksissä, kun samalla pienistä yrityksistä vain puolet käytti verkkolaskutusta. Kuviossa 1 on tilastoja verkkolaskujen käyttämisestä vuodelta 2013. (Finanssialan keskusliitto 2013.)

Kuvio 1. Verkkolaskun tilanne Suomen yrityksissä (Finanssialan keskusliitto 2013.)

Suomessa lähetetään ja vastaanotetaan vuosittain 500 miljoonaa laskua, joista 200 on yritysten välisiä laskuja. Sähköisiin laskuihin siirtyminen onkin edennyt nopeasti isoissa yrityksissä. Sen sijaan pienet ja keskisuuret yritykset ovat kokeneet verkkolaskutukseen siirtymisen hankalaksi ja kalliiksi ratkaisuksi. Ongelmia on esiintynyt erityisesti verkkolaskuohjelmien ja operaattoreiden palveluiden yhteensovittamisessa. (Kurki, Lahtinen & Lindfors 2011, 12.)

Euroopassa laskujen määrien arvioidaan liikkuvan jopa 30-40 miljardissa. Määrä on niin suuri, että pelkän laskutusprosessien automatisoinnilla voidaan vähentää tuottamattoman työn määrää merkittävästi. Euroopassa verkkolaskutus on lisääntynyt etenkin B2B -markkinoilla laskumäärien kasvamisen seurauksena, kuten kuvasta 1 huomaat. Valtioista etenkin Pohjoismaat ovat korkealla tasolla verkkolaskutuksen käytössä. (Kurki ym. 2011, 12.)

Kuva 1. Sähköinen laskutus Euroopassa (Suomenpankki 2011.)

Yritykset ovat Euroopassa siirtyneet sähköisiin laskuihin asteittain. Esimerkiksi Isossa-Britanniassa lähes 90 prosentilla yrityksistä on valmius verkkolaskujen lähettämiseen, kun taas Puolassa vastaava lukema on vain reilu 10 prosenttia. Virossa puolestaan lähes 95 prosenttia yrityksistä vastaanottaa verkkolaskuja. Jos verrataan Suomeen, täällä verkkolaskuja vastaanottaa hieman yli puolet yrityksistä. Pohjoismaiden sekä Baltian maiden yritykset uskovat laskutuksen nopeaan sähköistymiseen, kun taas suurissa maissa, kuten Saksassa, Puolassa ja Venäjällä sähköistymisen arvioidaan olevan hitaampaa. (Itella 2010.)

2.2 Verkkolaskutuksen hyödyt

Verkkolaskutuksen hyötyjä voidaan lähteä tarkastelemaan sekä lähettäjän, että vastaanottajan näkökulmasta. Laskujen lähettäjän kannalta verkkolaskutus tehostaa huomattavasti laskujen käsittelytyötä. Laskuja ei tarvitse käsitellä enää manuaalisesti, joten aikaa säästyy esimerkiksi muuhun asiakaspalveluun. Laskut ovat myös entistä nopeammin perillä, minkä lisäksi

lähetykset vähenevät. Verkkolaskituksen käyttöönotto antaa mahdollisuuden siirtyä myös sähköisen laskutusarkiston käyttämiseen.

Etuja löytyy myös laskun vastaanottajalle. Ensinnäkin verkkolaskun voi lukea ja lisätä automaattisesti vastaanottajan tietojärjestelmään. Laskujen sisäänkirjaus on helpompaa, kun maanalaaninen työ jää pois. Kun vielä laskusta saadaan muodostettua tarpeellisine laskutustietoineen paperilaskun näköinen kuva, voidaan laskujen skannauksestakin luopua. Verkkolaskun käyttö on parhaimmillaan joustavaa ja helppoa, mikä tehostaa sekä laskujen kierrätystä, tarkastusta, hyväksymistä että arkistointia. (OpusCapita 2013.)

Sähköisen arkistoinnin edut ovat selvät. Yritys säästää tilaa ja laskutukseen liittyvien tietojen etsiminen jälkikäteen on sujuvaa. Sähköinen arkistointi onnistuu pääosin taloushallinto-ohjelmalla ja verkkolaskupalveluissa, minkä lisäksi myös pankit tarjoavat arkistointipalvelua. Verkkolaskituksen myötä on mahdollista siirtyä kokonaan sähköiseen taloushallintoon, jolloin verkkolaskutuksesta saatavat hyödyt ovat suurimmat. Yritys voi esimerkiksi seurata reaaliaikaisesti kassavirtaansa ja talousraporttejaan, kun sillä on sähköinen taloushallinto käytössä. (Suomen Yrittäjät 2009.)

Kuva 2. Baswaren tekemä kysely verkkolaskituksen hyödyistä yrityksille (Basware 2011.)

2.2.1 Kustannushyödyt

”Noin 80 prosenttia yritysten välisten laskujen käsittelykustannuksista kohdistuu laskun vastaanottajalle. Erityisesti laskujen tarkastaminen ja hyväksyminen paperilla on kallista. Jos yhden laskun käsittelykustannukset ovat vastaanottajalle nyt noin 30 euroa, voi yritys verkkolaskulla vähintään puolittaa laskujen käsittelystä aiheutuvat kustannuksensa ja saavuttaa vuodessa merkittäviä säästöjä.” (OpusCapita 2013.)

	100-%:sesti paperinen laskutusprosessi (a` 50 e)	100-%.sesti sähköinen laskutusprosessi (a` 1 e)
44 000 laskua / vuosi	2,2 milj e	44 000 e
1800 laskua / vuosi	90 000 e	1800 e
1600 laskua / vuosi	80 000 e	1600 e

Taulukko 1. Paperi- ja verkkolaskun kustannusvertailu. (Kurki ym. 2011, 30)

Verkkolaskutuksen kustannussäästöt ovat kiistattomat. Etenkin yritys, jolla on useita ja säännöllisiä laskutettavia hyötyy verkkolaskutuksesta. Sähköisessä laskutuksessa yritys säästää lähetykseen liittyvissä menoissa, eikä laskun tulostus- ja postituskuluista tarvitse huolehtia. Kun laskujen käsittely on automaattista, voidaan säästää työaikaan niin laskujen lähetyksessä, kuin vastaanotossa. Erityisesti laskujen vastaanotossa säästyy työaikaan eniten, sillä laskut saadaan suoraan taloushallinto-ohjelmaan.

Täytyy kuitenkin muistaa, että itse verkkolaskutukseen ja sen käyttöönottamiseen muodostuu kustannuksia. Näitä ovat mm. verkkolaskupalvelun käyttöönottomaksu, verkkolaskupalvelun kuukausimaksu, laskukohtainen veloitus sekä lähetyk- ja vastaanottomaksut. Lisäksi erinäiset tiedonsiirtomäärään perustuvat maksut voivat ilmaantua laskujen välityksessä. Verkkolaskutuksen mahdollistavasta ohjelma tai palvelu saattaa vaatia lisää investointikustannuksia. Mikäli vielä taloushallinto-ohjelmaa tarvitaan, koituu tästä omat kustannuksensa.

Kaikkiaan kustannuskysymys on yksi mielenkiintoisimpia liittyen verkkolaskutuksen käyttöön. Kun siis yritys pohtii verkkolaskutuksen kannattavuutta ja sopivaa verkkolaskutusratkaisua, on verkkolaskutuksen aiheuttamia kustannuksia verrattava siitä saataviin hyötyihin. (Suomen Yrittäjät 2009.)

2.2.2 Ympäristölliset hyödyt

Kun verkkolaskua ei sähköisessä muodossa lähetettävänä laskuna tarvitse tulostaa paperille, lyhentää tämä laskun toimitusketjua huomattavasti. Tämän ansiosta verkkolaskutusta ei suot- ta pidetä ympäristöystävällisenä. Jos verrataan hiilijalanjäljen mittaustulosta, niin verkkolas- kulla se on selvästi paperilaskua pienempi. Kun paperilaskun hiilijalanjälki laskua kohden on noin 450 grammaa, niin verkkolaskun vastaavasti on noin 150 grammaa. Suurimpana erottava- na tekijänä tässä ei kuitenkaan ole paperinsäästö, vaan ajan säästämistä aiheutuva työn tehostuminen ja siitä saatavat säästöt päästöissä. Vertailussa verkkolasku osoittautuu noin neljä kertaa paperilaskua ilmastoystävällisempi. (Finanssialan Keskusliitto 2010.)

2.3 Verkkolaskutukseen siirtyminen

Verkkolaskun käyttöönotossa on muutama tärkeä seikka, jotka tulee ottaa huomioon. Ensinnäkin, jotta yritys voi lähettää ja vastaanottaa verkkolaskuja, tulee sen taloushallinnon jär- jestelmässä olla verkkolaskuvalmius. palvelun voi myös ulkoistaa, mutta jos yrityksellä on jo valmiina taloushallinnon järjestelmä verkkolaskujen käsittelyyn, ei suuria ohjelmistoinves- tointeja tarvita. Verkkolaskun vastaanottajalla on oltava verkkolaskuosoite, esimerkiksi OVT tai IBAN-tunnus. Asiakkaiden verkkolaskuosoitteet on päivitettävä taloushallinnon järjestel- mään. Osoitetiedot saadaan joko suoraan asiakkaalta tai TIEKE:n verkkolaskuosoiterekisteris- tä. Asiakastietojen päivittämiseen pitää varata aikaa ja niitä tulee ylläpitää jatkuvasti. (Kurki ym. 2011, 23.)

Verkkolaskutukseen siirtymiselle löytyy lukuisia motiiveja, joista tärkeimmät ovat kustannus- ten vähentäminen, toimintatapojen kehittäminen ja kilpailukyvyyn parantaminen. Lisäksi yksi merkittävä motiivi yrityksen verkkolaskutukseen siirtymiselle on asiakkaiden ja yhteistyö- kumppaneiden esittämät vaatimukset sähköisestä laskutuksesta. Esimerkiksi julkiselta sekto- rin puolelta valtio on vuoden 2010 alusta vastaanottanut vain sähköisiä laskuja. Myös monet yksityisen sektorin yritykset, kuten IBM, TeliaSonera, Danske Bank, Kone ja Kesko edellyttävät kumppaneiltaan sähköistä laskua.

Toinen verkkolaskutusta eteenpäin työntävä ulkoinen voima on EU-alueen maksutapakäytän- töjen yhtenäistäminen. SEPAan kuuluvat EU-maiden lisäksi Islanti, Liechtenstein, Norja ja Sveitsi. SEPA:n tavoitteena on, että kuluttajat, yritykset ja yhteisöt voivat maksaa ja vastaan- ottaa sekä maan sisäisiä että maiden välisiä maksuja samoin ehdoin ja standardein. Tämän ansiosta yritys voi hoitaa maksunsa yhden tilin kautta. (Kurki ym. 2011, 16.)

2.4 Verkkolaskuoperaattorit

Verkkolaskuoperaattorien tehtävänä on muodostaa, lähettää ja vastaanottaa verkkolaskuja. Ne siis tarjoavat taloushallinto-ohjelmaan yhdistettäviä asiakasliittymiä tai sovelluksia. Saa-dakseen verkkolaskuvalmiuden voidaan se yhdistää yrityksellä jo käytössä olevaan taloushallinto-ohjelmaan tai yritys voi hankkia täysin uuden taloushallinto-ohjelman. (Suomen Yrittäjät 2009.)

Suomessa toimivia operaattoreita ovat:

- Basware
- Itella
- Sonera
- Tieto
- Maventa
- Pankit (Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, Osuuspankki, Tapiola)

(Lahti & Salminen 2008, 85.)

Verkkolaskuoperaattori huolehtii siis kolmesta tehtävästä. Ensiksi se muodostaa laskutusai-neistoista verkkolaskuaineistoja, tekee tarvittaessa sanomamuunnoksen ja lopuksi verkkolas-kut välitetään lähettäjältä vastaanottajalle. Eräät taloushallinnon ohjelmat pystyvät muodos-tamaan itse verkkolaskuaineistoja, jolloin verkkolaskuoperaattoria tarvitaan vain laskujen välitykseen ja mahdollisesti tiedostojen muuttamiseen sanomamuodosta toiseen. (Suomen Yrittäjät 2009.)

2.5 Verkkolaskustandardit

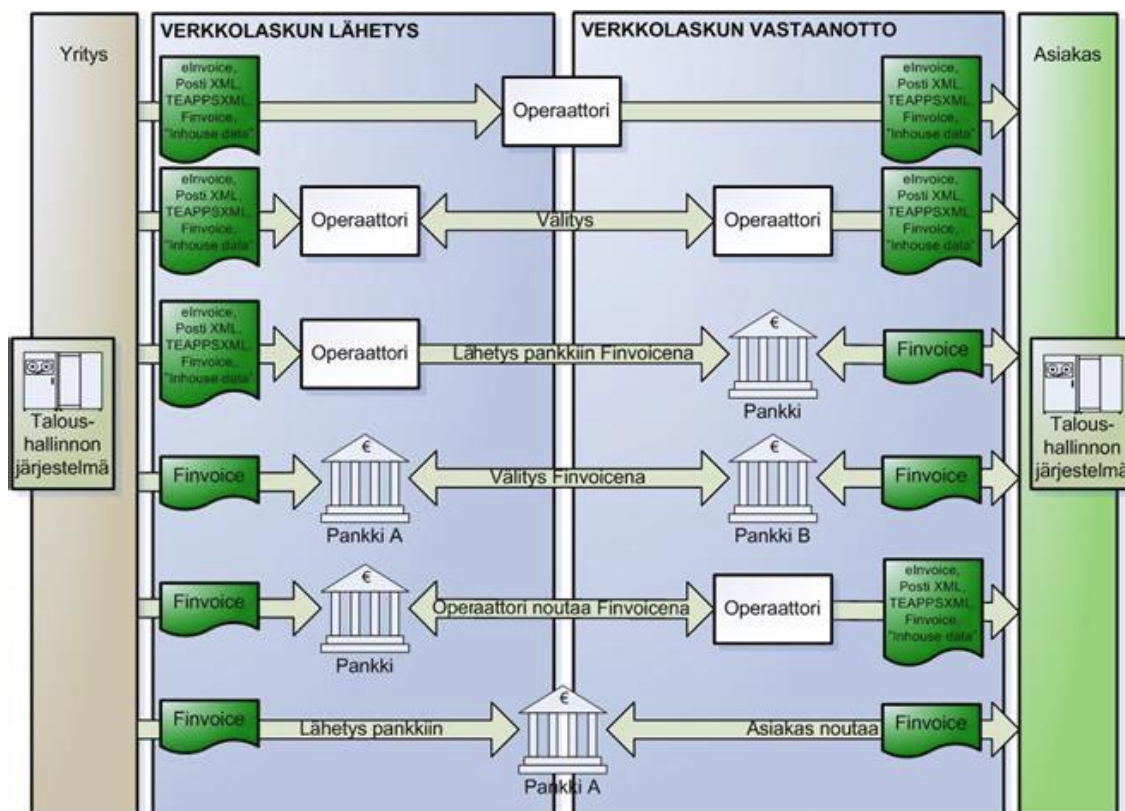
Verkkolasku on toiminnaltaan vaativa. Se ei toimi minkäänlaisen joustavan tulkinnan mukaan, vaan edellyttää, että laskun lähettävä ja vastaanottava tietojärjestelmä ymmärtävät toisiaan. Laskulle on siis oltava standardi, joka kuvaa laskun sisällön tietokenttiä. Tietokenttä muodos-tuu laskun lähettäjän tiedoista: nimestä, osoitteesta ja laskun loppusummasta. Lähtökohtai-esti laskun käsittelylle välttämättömät tietokentät tulkitaan järjestelmässä oikein, vaikka kaikkia lähetettyjä kenttiä ei pystyittäisi käsittelemään. Lisäksi eri verkkolaskustandardit ym-märtävät toisiaan laskun keskeisten tietokenttien osalta, mutta eroavat siinä, että sallivatko ne laskulle liitteitä tai logoa.

Tärkeimmät verkkolaskustandardit ovat:

- eInvoice - Pohjoismaisen verkkolaskukonsortion määrittelemä standardi
- Finvoice - Suomen pankkiyhdistyksen verkkolaskumäärittely. Koska Finvoice on pankin kehittämä standardi, on siinä suoraviivainen linkki myös laskun maksamiseen. Maksajan ei siis tarvitse syöttää manuaalisesti laskun tietoja maksamisjärjestelmään.
- TEAPPSXML - Tieto Oyj:n verkkolaskun esitystapa.
- ISO 20022 - luotu helpottamaan eri standardien yhteispeliä.
- EDI - pitkään käytössä ollut tiedonsiirtomalli, jolla on määritelty eri tietojärjestelmien välisten kaupallishallinnollisten sanomien muotoa. Mm. sopimuksia tilausten, laskujen ja logistiikan esittämisestä kuuluu EDI-järjestelmään.

Kuten todettua, eri verkkolaskustandardit välittävät laskun oleelliset tiedot, mutta erot nousevat esiin juuri yksityiskohdissa. Perustietojen lisäksi eri standardit tarjoavat toimintaa helpottavia lisätietokenttiä liittyen esim. tiliöintiin. Kuitenkin esim. Finvoice ei siirrä laskun kuvaa tai yrityksen mainosta laskuun. Laskuliitteiden käsittelyssä voi esiintyä eroavaisuuksia ja pienelle yritykselle laskun liite voi olla merkittävä seikka. Kaikki standardit eivät tue liitteitä, mutta useimpiin voi kuitenkin sijoittaa linkin. Sen kautta liitetieto voidaan hakea esim. laskuttajan kotisivuilta.

Eri standardit luovat siis melko sekavan kokonaisuuden, mutta tähän on apuna verkkolaskuoperaattori. Se vastaanottaa laskut sovituissa muodossa ja muokkaa laskuaineiston kullekin vastaanottajalle sopivaksi. Laskun lähettäjän taas ei tarvitse sopia standardista jokaisen vastaanottajan kanssa erikseen. (Kurki ym. 2011, 9-10.)

Kuva 3. Standardit verkkolaskutuksessa (Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus 2012.)

2.6 E-lasku

E-lasku on sähköisessä muodossa oleva lasku, jonka kuluttaja saa omaan verkkopankkiinsa. Kuluttaja voi hallita itse milloin ja miten paljon tililtä laskutetaan. Etuja ovat nimenomaan mahdollisuus laskujen vastaanottamiseen ajasta ja paikasta riippumatta, minkä lisäksi maksun voi tallentaa tai tulostaa omaa kirjanpitoa varten. E-lasku on tulos pankkien yhteisestä kehitystyöstä, joten se on turvallinen tapa laskun maksuun ja vastaanottoon. (Finanssialan Keskusliitto 2012.)

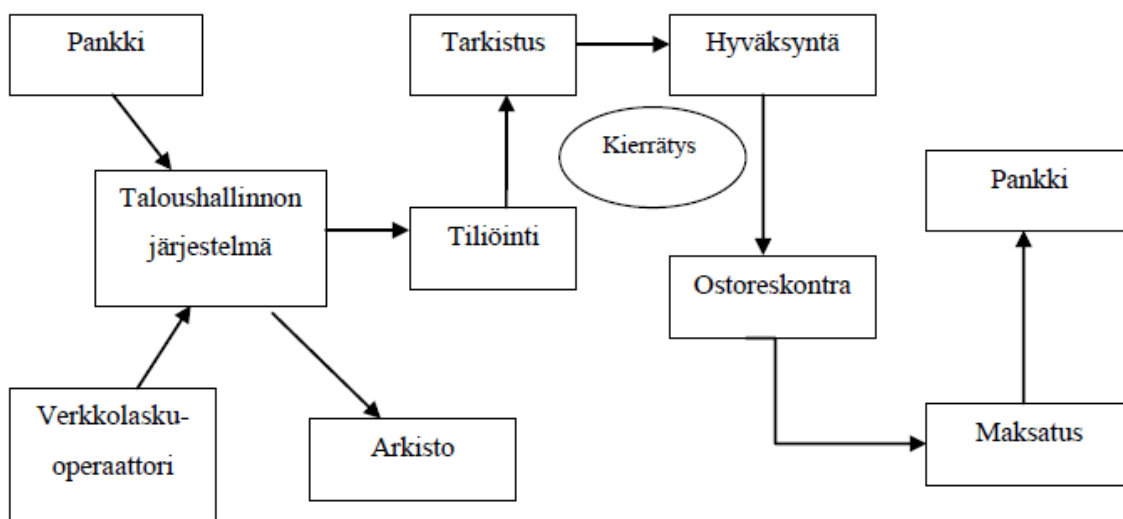
3 Osto- ja myyntilaskutus

3.1 Ostolaskutus

Ostolaskuprosessi käynnistyy taloushallinnon näkökulmasta ostolaskun vastaanottamisesta ja päättyen laskun maksamiseen, minkä lisäksi se kirjataan kirjanpitoon ja arkistoidaan. Kokonaisuudessaan ostolaskuprosessi sisältää seuraavat vaiheet:

1. tilaus- ja toimitusprosessi
2. ostolaskun vastaanotto
3. ostolaskun tiliöinti ja kierrätys
4. ostolaskun tarkistus, hyväksyntä ja päivitys ostoreskontraan
5. maksatus
6. täsmätykset ja jaksotukset
7. arkistointi

Perinteinen ostolaskuprosessi on sähköiseen prosessiin verrattuna hidas. Kun ostolasku vastaanotetaan paperiversiona, vaatii hyväksymismerkinnän tarkastajalta. Tämän jälkeen lasku toimitetaan hyväksyjän kautta ostoreskontranhoitajalle, joka tallentaa laskun perustietoineen ostoreskontraan. Lopuksi on vielä laskun arkistointi. Kun ostolaskujen käsittely vaatii näin monimuotoisen prosessin, on selvää että se vie huomattavasti yrityksen resursseja. Sähköiseen käsittelyyn siirtyminen tehostaa ostolaskujen käsittelyä ja kierrätystä, nopeuttaa ostolaskujen läpimenoa, parantaa kontrollia, minkä lisäksi se voi tuoda jopa 90 prosentin kustannussäästöt. (Lahti & Salminen 2008, 48-50.)

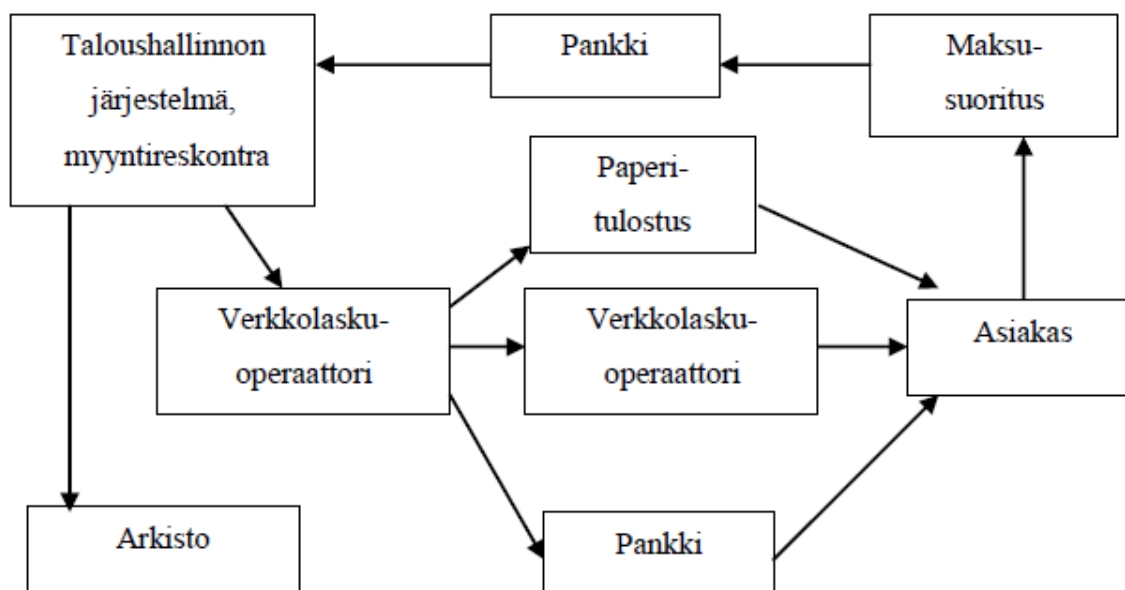

Kuvio 1. Yrityksen ostolaskuprosessi. (Kurki ym. 2011, 27.)

3.2 Myyntilaskutus

Myyntilaskutuksen kokonaisprosessi alkaa laskun laatimisesta ja päättyy maksusuoritukseen, joka on kohdistettu myyntireskontraan kirjausten näkyessä pääkirjanpidossa. Lisäksi myyntilasku arkistoidaan sähköisesti. Sähköinen myyntilaskuprosessi voidaan jakaa neljään vaihee-

seen. Nämä ovat laskun laatiminen, laskun lähetyks, arkistointi ja myyntireskontra. (Lahti & Salminen 2008, 73-74.)

Kuvio 2. Yrityksen myyntilaskuprosessi. (Kurki ym. 2011, 24.)

4 Tutkimus

Tutkimuksen on tarkoitus selvittää verkkolaskun kustannukset yritykselle. Tutkimuksen tarve syntyi operaattoreiden palvelujen lukuisasta kirjosta, mikä voi aiheuttaa tavalliselle yrittäjälle ja yritykselle epäselvyyttä verkkolaskun kustannuksista ja kannattavuudesta. Verkkolaskutuksen hinta riippuu operaattorista, minkä lisäksi hinnoitteluperiaatteet ovat hyvin vaihtelevia. Jotkut palveluntarjoajat veloittavat käyttöönotto- ja kuukausimaksuja palvelunsa käyttäjästä. Koska osa palveluntarjoajista perii kaikkia edellä mainittuja maksuja ja osa vain yhtä tai kahta näistä, on tutkimuksessa suoritettu vertailu selvittämään kustannustehokkain vaihtoehto. Tutkimusongelmana on mitä yritykselle maksaa ottaa käyttöön, lähettää ja vastaanottaa verkkolasku.

4.1 Tutkimuksen toteutus

Tutkimus on kvantitatiivinen tutkimus ja se on toteutettu tiedonkeruumenetelmällä, mikä pitää sisällään yhteydenpidon verkkolaskuoperaattoreihin, sekä Internet-lähteiden ja aineiston hyödyntämisen. Tutkimuksen pohjalta on luotu vertailutaulukko (taulukko 2), johon on koottu Suomessa toimivat operaattorit: Basware, Enfo, Itella, Maventa, Sonera ja Tieto. Li-

säksi vertailussa ovat taulukossa 3 samaa verkkolaskupalvelua tarjoavat pankit: Aktia, Handelsbanken, Helsingin OP Pankki sekä Nordea.

		Vastaanotettavat laskut	Lähtevät laskut
Basware	Laskukohtainen maksu Kuukausimaksu alkaen 100 € Käyttöönottomaksu alk. 870 €	0,24 - 0,32 €	0,24 - 0,32 €
Enfo	Laskukohtainen maksu Kuukausimaksu 50-70 €/kk Käyttöönottomaksu 1050-1200 €	0,16-0,20 €	0,27-0,35 €
Maventa	Laskukohtainen maksu Muuta	0 € Saapuvat laskut ilmaisia	0-0,25 €
Sonera	Laskukohtainen maksu Kuukausimaksu 168 € Käyttöönottomaksu 450-1450 €	0,20 €	0,20 €
Tieto	Laskukohtainen maksu Kuukausimaksu 300 € Käyttöönottomaksu 900 €	Alkaen 0,25 €	Alkaen 0,25 €
Itella	Laskukohtainen maksu	0,45 €	OpusCapitan verkossa 0 euroa, muun operaattorin verkossa 0,49 € /1-2 kpl (lisäsivut 0,20€)

Taulukko 2. Verkkolaskuoperaattorien vertailu (Itella 2015; Suomen Yrittäjät 2009.)

Taulukosta 2 käy ilmi miten vaihtelevia operaattoreiden hinnoittelut ovat. Esimerkiksi laskukohtaisissa hinnoissa millään operaattorilla ei oikeastaan ole yhtäläisiä veloituksia. Kuukausi- ja käyttöönottomaksua perii Basware, Enfo, Sonera ja Tieto. Vaihtelevuutta löytyy myös näissä maksuissa, kun Baswarella kuukausimaksu on 100 euroa ja Tiedolla kolme kertaa enemmän. Lisäksi käyttöönottomaksun ovat Basware ja Tieto määrittäneet selkeästi yhteen euromääräiseen hintaan, kun taas Enfo ja Sonera ovat valinneet laajemman hinta-asteikon.

		Vastaanotettavat las- kut	Lähtevät laskut
Aktia	Kuukausimaksu	5 €	5 €
	Laskukohtainen maksu	0,25 €	0,25 €
Handels- banken	Kuukausimaksu	5 €	5 €
	Laskukohtainen maksu	0,25 €	0,25 €
Helsingin OP Pankki	Laskukohtainen maksu	Verkkopankissa 0,62 € Pankkiyhteysohjelmal- la 0,36 €	Verkkopankissa 0,62 € Pankkiyhteysohjelmal- la 0,31 €
Nordea	Kuukausimaksu	Verkkopankissa 5,20 €	Verkkopankissa sama kuukausimaksu kattaa
	Laskukohtainen maksu	0,62 € Pankkiyhteysohjelmal- la 0-49 kpl/kk	0,62 € Pankkiyhteysohjelmal- la 0-49 kpl/kk

Taulukko 3. Pankkien vertailu (Suomen Yrittäjät 2013.)

Pankit ovat vertailussa taulukossa 3. Täysin samat hinnoittelut ovat Aktialla ja Handelsbankenilla. Nordean ja OP:n hinnat ovat taas lähempänä toisiaan, minkä lisäksi molemmat tarjoavat palvelussaan pankkiyhteysohjelman käyttöä edullisempaan palveluun.

Kuukauden laskukus- tannukset	50 laskumäärän yri- tys	500 laskumäärän yri- tys	5000 laskumäärän yritys
Basware	50 x 0,28 € = 14 € + muut maksut = 984 €	500 x 0,28 € = 140 € + muut maksut = 1110 €	5000 x 0,28 € = 1400 € + muut maksut = 2370 €
Enfo	50 x 0,25 € = 12,5 € + muut maksut = 1197,5 €	500 x 0,25 € = 125 € + muut maksut = 1310 €	5000 x 0,25 € = 1250 € + muut maksut = 2435 €
Maventa	25 x 0,25 € = 6,25 €	250 x 0,25 € = 62,5 €	2500 x 0,25 € = 625 €
Sonera	50 x 0,20 € = 10 € + muut maksut = 1168 €	500 x 0,20 € = 100 € + muut maksut = 1218 €	5000 x 0,20 € = 1000 € + muut maksut = 2118 €
Tieto	50 x 0,25 € = 12,5 € + muut maksut = 1212,5 €	500 x 0,25 € = 125 € + muut maksut = 1325 €	5000 x 0,25 € = 1250 € + muut maksut = 2450 €
Itella	25 x 0,45 € = 11,25 €	250 x 0,45 € = 112 €	2500 x 0,45 € = 1125 €

Taulukko 4. Vertailu yritysten laskumäärien mukaan

Taulukko 4 on tehty havainnollistamaan erikokoisten yritysten kustannuksia. Yrityksellä, joka lähettää ja vastaanottaa 5000 laskua kuukaudessa, on luonnollisesti suuremmat kustannukset, kuin pienemmällä, 50 laskun yrityksellä. Laskelmassa on hyödynnetty keskiarvoa taulukko 2:n luvuista. Esimerkiksi Enfon hinnat vastaanotettaville laskuille on 0,16-0,20 euroa ja lähteville 0,27-0,35 euroa, joten keskiarvo on 0,25 euroa. Kun tämä kerrotaan lähtevien ja vastaanotettavien laskujen määrällä 50, ja siihen lisätään kyseisen operaattorin kuukausi- ja käyttöönottomaksu, saadaan yhteensä 1197,5 euroa. Tämä olisi kustannus pienelle yritykselle, joka lähettää ja vastaanottaa 50 laskua kuukaudessa Enfon kautta.

4.2 Tutkimuksen tulokset

Tutkimus antoi selkeän kokonaisuuden operaattorien kustannuksista ja niiden eroista. Suoritetun vertailun perusteella edullisimmaksi verkkolaskuoperaattoriksi osoittautui Maventa, jonka palvelu ei vaadi aloitus- tai kuukausimaksuja, minkä lisäksi saapuvia laskuja ei veloiteta. Maventa on verkkolaskuoperaattoreista suhteellisen uusi toimija ja kasvattanut asiakaskuntaa juuri kustannustehokkaan palvelunsa ansiosta. Myös Itella erottui edullisella palvelullaan. Laskukohtainen kustannus vastaanotettaville laskuille on tosin muita korkeampi, mutta sen omassa OpusCapitan verkossa on mahdollista lähettää laskut veloituksetta. Lisäksi Itella ei peri aloitus- tai kuukausimaksua. Etenkin käyttöönottomaksu nostaa Soneran ja Tiedon verkkolaskupalvelun kustannuksia. Nämä operaattorit olivat vertailun kalleimmasta päästä. Sekä Basware, että Enfo tarjoavat erilliset käyttöönotto- ja kuukausimaksut saapuville ja lähteville laskuille. Etuna asiakkaalle ovat alemmat käyttöönottomaksut, kun molemmat palvelut otetaan samanaikaisesti käyttöön.

Pankkien vertailussa edullisimmat palveluntarjoajat ovat Aktia ja Handelsbanken. Lisäksi Nordea tarjoaa edullista palvelua pankkiyhteysohjelmallaan, jonka kuukausimaksu on parhaimmillaan veloituksetonta. Pankkien verkkolaskutuksen perustana on yhtenäinen Finvoicevälityspalvelukokonaisuus. Tämän ansiosta pankkien palveluntarjonta ja hinnoittelu on verkkolaskuoperaattoreihin nähden yhtenäisempää, kuten vertailusta käy ilmi. Pankit eivät myöskään peri käyttöönottomaksua, joka tekee niistä edullisemman vaihtoehdon yritykselle. Pankkien ja verkkolaskuoperaattorien ero on kuitenkin palveluntarjonnan laajuudessa. Pankkien suppeampi palvelu saattaa vastata hyvin pienen laskuttajan tarpeisiin.

Tutkimus osoittaa yritykselle siis edullisimmat verkkolaskuoperaattorit, mutta edullisin ei välttämättä ole paras ratkaisu. Nimittäin, kun yrityksen verkkolaskujen määrä on suuri, tulee laskukohtainen maksu merkittävimäksi kustannuksia määrittäväksi tekijäksi. Toisaalta laskuliikenteen ollessa vähäisempi saattavat korkeat käyttöönotto- ja kuukausikustannukset nostaa palvelun kokonaiskustannuksia huomattavasti. Osassa palveluista maksut on porrastettu kuu-

kausittaisen laskumäärän mukaan. Verkkolaskuoperaattoria valittaessa on arvioitava omaa tarvetta, verkkolaskutuksesta koituvia hyötyjä ja tutustuttava perusteellisesti palveluntarjoajien palvelusisältöihin. Tältä osin tutkimuksen tulokset ovat enemmänkin viitteellisiä.

Taulukko 4 on tehty selventämään tätä asiaa. Siihen on koottu kolme eri laskumäärän yritystä, joista ensimmäinen lähettää ja vastaanottaa 50 verkkolaskua kuukaudessa. Kun operaattorina olisi Basware, niin tämän yrityksen verkkolaskutuksen kustannukset olisivat 984 euroa kuukaudessa olettaen, että toiminta olisi juuri aloitettu ja käyttöönottomaksu perittäisiin. Vastaavasti yritys, joka lähettää ja vastaanottaa 5000 laskua kuukaudessa maksaisi 2370 euroa. Maventan edullisuus tulee tässäkin vertailussa ilmi, kun 5000 laskumäärän yritys selviää 625 eurolla. Suomen Yrittäjät ovat myös tehneet selvityksen verkkolaskutuksen kustannuksista ja sen tulokset tukevat opinnäytetyön tutkimuksen tuloksia. Selvityksen mukaan yrityksen, joka lähettää ja vastaanottaa 10 000 laskua kuukaudessa, kustannukset vaihtelevat 500 eurosta 5700 euroon. Vastaavat kustannukset alle 100 laskumäärän yritykselle vaihtelevat viidestä eurosta noin 360 euroon. (Taloussanomien 2009.)

Kertyneet kustannukset eivät siis kerro koko totuutta, sillä esimerkiksi pk-yrityksen on arvioitava mm. laskujen skannaus- ja lähetyspalvelu-, verkkolaskuosoitteiden päivitys-, laskuaineistojen muunto- ja sähköisiä arkistointitarpeita. Huomioon on vielä otettava taloushallinto-ohjelmien päivitystarpeet, henkilöstön perehdyttäminen, toimintatapojen uudelleen järjestäminen ja muut laskuprosessin vaatimukset. (Kurki ym. 2011, 15.)

Yritys, jonka laskujen määrä on suuri, saadaan verkkolaskutuksen suurimmat hyödyt esille taloushallinto-ohjelmaan yhdistettävällä verkkolaskutusratkaisulla, joka mahdollistaa laskujen automaattisen käsittelyn. Jos taas verrataan vähän laskuja lähettävään ja vastaanottavaan yritykseen voi verkkolaskutuksen tarve aiheutua pääosin asiakkaiden ja tavarantoimittajien odotuksista. Kuten myös todettua, käyttöönotto- tai kuukausimaksut saattavat nostaa kokonaiskustannuksia huomattavasti, kun laskuliikenne on vähäistä. Tällöin ominaisuuksiltaan suppeampi Internet-verkkolaskupalvelu tai verkkolaskupalvelu verkkopankissa olisi sopiva ratkaisu. (Taloussanomien 2009.)

4.3 Verkkolaskuoperaattorin valinta

Kuten tutkimuksessa kävi ilmi, verkkolaskutuksen kustannukset määräytyvät hyvin paljon verkkolaskuoperaattorin mukaan. Niinpä operaattoria valittaessa on syytä perehtyä vaihtoehtoihin ja tutkia hintoja, sillä oikealla valinnalla voi saavuttaa merkittävät säästöt. Kustannusten vertailu painottuu nimenomaan palvelun perustamis-, ylläpito- sekä lasku- tai sivukohtaisiin välityskustannuksiin.

Kustannusten lisäksi on operaattoria valittaessa tärkeää ottaa huomioon:

- Operaattorin tekninen osaaminen ja luotettavuus
- Miten laskuttajan oma asiakaskunta on sijoittunut operaattoreiden markkinaosuuksissa
- Mitkä aiemmat kokemukset tai sitoumukset liittyvät operaattoriin
- Vaikutukset liittyen omaan laskutus- tai reskontrajärjestelmään
- Tekniset asiat liittyen palvelun ylläpitoon liittyvät, käyttöönotto ja käyttökustannukset

Etukäteen on sovittava mahdollisista projektimenetelmistä ja tehtävä selväksi mihin sitoudutaan ottaen huomioon tekniset, sopimukselliset sekä ohjelmistolliset tekijät. Erityisen tärkeää on ottaa selvää operaattorien toimiviin yhteyksiin liittyen:

- Kuinka hyvin operaattorin sovellukset muihin verkkolaskutuksessa toimiviin organisaatioihin toimivat? Entä miten yhteydet ovat toiminnassa laskuttajiesi tai asiakkaidesi operaattoreihin?
- Saako valitun operaattorin kautta kaikkien toimittajien laskut, vaikka kyseessä olisi muun operaattorin asiakas? (Paitsi, jos aikomuksena on tehdä sopimuksia usean operaattorin kanssa.)
- Voiko valitun operaattorin kautta toimittaa kaikki asiakkaiden laskut riippumatta omien asiakkaiden suhteista muihin operaattoreihin? (Paitsi, jos aikomuksena on tehdä sopimuksia usean operaattorin kanssa.)

Kun tekniset ominaisuudet ovat hallinnassa, niin lopuksi kannattaa varmistaa, että operaattorilla on nimetty yhteyshenkilö, johon voi ottaa yhteyttä ensikertalaiselle vieraisissa asioissa. (Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus 2012.)

5 Yhteenveto

Opinnäytetyön tavoitteita voi pitää saavutettuina. Tavoitteena oli verkkolaskun kustannusten tutkiminen, joka toteutettiin verkkolaskuoperaattorien hintojen selvittämisellä ja niitä vertailemalla. Tutkimuksen tulokset toivat esille edullisimman verkkolaskuoperaattorin, jonka selvittäminen oli myös yksi opinnäytetyön tavoitteista. Toisaalta opinnäytetyössä myös perusteltiin yrityksen oman tilanteen selvittämisen tärkeyttä, minkä lisäksi eri laskumäärän yritykset voivat paikallistaa itsensä tutkimuksen vertailutaulukosta. Yritykselle hyödyksi ovat myös operaattorin valintaan liittyvät seikat ja ohjeistukset, jotka selventänevät verkkolaskutukseen siirtymisessä.

Teoriapohja verkkolaskusta oli tarkoitus tehdä kattavan tiiviiksi pitäen sisällään kaiken olennaisen verkkolaskusta, joka toivottavasti avasi lukijalle hyvin aihetta. Itselle opinnäytetyön tekeminen oli mielenkiintoinen prosessi, jonka aikana tuli opittua paljon uutta.

Lähteet

Kirjat

Kurki, M., Lahtinen, M. & Lindfors, H. 2011. Verkkolasku käyttöön! Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino.

Lahti, S. & Salminen, T. 2008. Kohti digitaalista taloushallintoa. Juva: WS Bookwell

Sähköiset lähteet

Finanssialan Keskusliitto. 2010. Viitattu 25.9.2014.

http://www.fkl.fi/materiaalipankki/tutkimukset/Dokumentit/Ymparistoystavallinen_verkkolasku.pdf

Finanssialan Keskusliitto 2012. Viitattu 26.9.2014.

<http://www.fkl.fi/teemasivut/e-lasku/Sivut/default.aspx>

Itella 2010. Viitattu 13.11.2014.

http://www.posti.fi/tiedotteet/2010/20101112_tutkimus.html

Itella 2015. Viitattu 17.2.2014.

<http://www.posti.fi/liitteet-yrityksille/hinnat/verkosto-hinnasto.pdf>

OpusCapita 2013. Viitattu 4.10.2014.

<https://www.verkkolasku.info/b/ec/vlinfo/info?infopage=6>

Suomenpankki 2011. Viitattu 9.10.2014.

http://www.suomenpankki.fi/fi/rahoitusjarjestelman_vakaus/maksuneuvosto/Documents/MF_01_Rusi_Anssi_Sahkoinen_lasku_Suomessa_ja_maailmalla_print.pdf

Suomen Yrittäjät. 2009. Viitattu 22.9.2014.

<http://www.yrittajat.fi/File/fff75a66-61ab-413d-b568-d1d133e9fd16/Verkkolaskupalvelut2009.pdf>

Suomen Yrittäjät. 2013. Viitattu 28.11.2014.

http://www.yrittajat.fi/File/f64a6586-a71e-4cbb-97c2-842ce0da6608/SY_pankkien_palvelumaksut_2013.pdf

Taloussanomat 2009. Viitattu 15.12.2014.

<http://www.taloussanomat.fi/yrittaja/2009/10/13/valitse-verkkolaskusi-tarkkaan-voit-saastaa-kymmenkertaisesti/200921849/137>

Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus 2012. Viitattu 16.12.2014.

<http://www.tieke.fi/display/verkkolasku/5.+Operaattori>

Tilisanomat. 2008. Viitattu 25.9.2014.

<http://www.tilisanomat.fi/artikkeli/paperilaskulla-ei-mit%C3%A4%C3%A4n-tulevaisuutta>

Yrityssuomi. 2012. Viitattu 22.9.2014.

<https://www.yrityssuomi.fi/verkkolaskutus>

Kuvat

Kuva 1. Sähköinen laskutus Euroopassa (Suomenpankki 2011.)	9
Kuva 2. Baswaren tekemä kysely verkkolaskutuksen hyödyistä yrityksille (Basware 2011.).	10
Kuva 3. Standardit verkkolaskutuksessa (Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus 2012.)	15

Kuviot

Kuvio 1. Verkkolaskun tilanne Suomen yrityksissä (Finanssialan keskusliitto 2013.)	8
--	---

Taulukot

Taulukko 1. Paperi- ja verkkolaskun kustannusvertailu. (Kurki ym. 2011, 30)	11
Taulukko 2. Verkkolaskuoperaattorien vertailu (Itella 2015; Suomen Yrittäjät 2009.)	18
Taulukko 3. Pankkien vertailu (Suomen Yrittäjät 2013.)	19
Taulukko 4. Vertailu yritysten laskumäärien mukaan	19